

Затова, гражданинътъ на дадена страна, напримѣръ на нашата, си избиратъ изпомежду си толкова и такива хора, които иматъ довѣрието имъ и на които казватъ: „Направете вмѣсто насъ онова, което не можемъ да сторимъ всички изведенажъ. Станете наши прѣставители, наши сѫдии, наши законодатели. Докато ний се занимаваме съ частнитѣ си работи, вий, прѣставителите, се потрудете да създадете въ наше име най-добрите закони; вий, сѫдиите, раздавайте правосаждие и ни защитявайте, въ случай на нужда, съ обществената сила.“ Тѣзи хора, слѣдователно, отъ които едни се грижатъ да създаватъ закони, други—да ги изпълняватъ, съставляватъ *правителството* въ една дѣржава.

Слѣдъ тия прѣдварителни думи ний можемъ вече да видимъ, какви видове управления има, кое е конституционно управление и пр. Тѣй като всички народи, прѣснати по цѣлото земно кѫлбо, не сѫ еднакво просвѣтени и напрѣднали, и тѣхното управление бива различно. Така, въ една страна всичката власть е въ рѫцѣтѣ на единъ човѣкъ, който носи въ Китай името *боядиханъ* (синъ на небето), въ Русия—*царь*, въ Турция—*султанъ* и т. н. Въ тия страни народътъ не взема участие въ управлението: тамъ нѣма народенъ суверенитетъ—волята на единого притиска волята на цѣлия народъ.

Въ такива страни, които ще наречемъ *дѣржави съ неограничено монархическо управление*, не могатъ да цѣвятъ ни търговия и индустрия, ни наука и изкуство, както е въ по-свободните страни. Въ други страни управлението се раздѣля между двѣ власти: *законодателна* и *изпълнителна*. Законодателната власть съставляватъ народните прѣставители, които въ името на своите избиратели, създаватъ закони, одобряватъ разходите въ дѣржавното управление, рѣшаватъ, съ една дума, всички въпроси, които засѣгатъ интересите на народа; изпълнителната власть сѫ пѣкъ *правителството* и *князътъ* (въ нѣкои страни *кралътъ* или *императорътъ*), които сѫ длѣжни да изпълняватъ рѣшенията на народното прѣставителство, или, както го наричаме, *народното събрание*. Такова едно управление